

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань державного будівництва, регіональної
політики та місцевого самоврядування

18 квітня 2018 року

Веде засідання Голова Комітету ВЛАСЕНКО С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... присутні 9 членів комітету, що відповідно до Закону про комітети Верховної Ради надає мені можливість оголосити засідання нашого комітету відкритим.

На початку засідання нашого комітету я би хотів з вашої згоди привітати члена нашого комітету, першого заступника голови комітету Олену Володимирівну Ледовських з днем народження, який у неї був. *(Оплески)* У цей видатний для всього українського народу день я її привітав особисто і від імені комітету. І хотів, щоб ми на засіданні комітету це зробили від нас від усіх.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, і окремо від фракції "Народний фронт", абсолютно. До речі, я це теж зробив у той день.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Я даже от вас открытку сегодня прочитала.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, вам роздано порядок денний. Якщо немає заперечень щодо підтримки порядку денного за основу, прошу проголосувати.

Хто – за? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто утримався? Немає. Рішення прийнято.

Чи є зміни, доповнення?

Шановні колеги, я би запропонував у нас є питання щодо перенесення дати дочасних виборів, ну, по тих всіх наших питаннях, які ми розглядаємо їх постійно. Я би запропонував це питання включити першим до порядку денного, воно технічне. Нема заперечень?

Хто – за, шановні колеги? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто утримався? Немає.

Проект порядку денного прийнятий із доповненням першого пункту. По ньому у нас доповідає Олена Петрівна Бойко. Олена Петрівна, ваш підкомітет... Можу доповісти я, питання коротке, але, Олена Петрівна, з поваги до вас.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, сподіваємось, що востаннє ми приймаємо рішення про внесення змін до наших постанов. На сьогоднішній день це 98 постанов про призначення позачергових виборів у зв'язку із достроковим припиненням повноважень міських, сільських, селищних голів. Пропонується дата на 28 жовтня, це осінь. Це щодо перенесення дати.

І якщо завтра виноситься в порядок денний питання в прохідній частині про місцеві вибори, на доручення президії, Голови Верховної Ради було доручено переглянути всі 98 постанов і найбільш погоджені між політичними силами і фракціями поставити в першу чергу для того, щоб пришвидшити проходження цих постанов.

Така робота була зроблена, і пропонується підтримати комітетом таку позицію: 28 жовтня, і поставити в порядок денний першими ті постанови, які мають підтримку всіх політичних сил для того, щоб пришвидшити розгляд їх у залі Верховної Ради.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Олена Петрівна.

Чи є запитання до Олени Петрівни? Я думаю, що питання технічне.

Немає заперечень підтримати позицію підкомітету?

Хто – за, шановні колеги, прошу голосувати. Дякую. Хто проти? Немає. Хто утримався? Немає.

Єдине, що у мене така протокольна пропозиція: я з дозволу комітету звернувся до Центральної виборчої комісії з проханням переглянути їх рішення, які є абсолютно сумнівними з точки зору Закону щодо неможливості проведення дочасних виборів разом із виборами до об'єднаних територіальних громад. І щоб ми все-таки в один день робили вибори в країні, а не так, що в нас кожного тижня якісь ідуть вибори.

Немає заперечень, колеги, щоб уповноважити голову комітету звернутися до Центральної виборчої комісії з такою пропозицією? Немає. Дякую.

Тоді ми це питання... І друге... Ну, в нас Олена Петрівна вже визначена як доповідач по цьому питанню, тому я не бачу сенсу це голосувати. Дякую.

Ми переходимо до питання, яке значиться у нас першим у порядку денному – про Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження присвоєння територіальним громадам почесного звання (реєстраційний номер 8074), доповідає голова підкомітету пан Олександр Дехтярчук. Пане Олександр, будь ласка.

ДЕХТЯРЧУК О.В. Шановне товариство, Проектом Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження присвоєння територіальним громадам почесного звання (реєстраційний номер 8074) (поданий народними депутатами України Розенблатом, Ричковою, Шиньковичем та іншими) пропонується внести зміни до Законів України "Про державні нагороди", "Про місцеве самоврядування", "Про столицю України місто-герой Київ", "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" з метою запровадження державної нагороди, почесного звання "місто-герой" для відзначення

територіальних громад міст, де проживають (проживали) захисники незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України.

У висновку Асоціації міст України до даного законопроекту визначено, що на сьогодні практично у всіх містах України проживають або ж поховані місцеві учасники бойових дій, що брали участь в антитерористичній операції на сході України. За таких умов, на думку асоціації, є недоцільним нагороджувати почесним званням "Місто-герой" як усі територіальні громади, що відповідають запропонованим ознакам, так і виділяти для нагородження окремі з них. В зв'язку з чим пропонується зазначений законопроект за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, проаналізувавши даний законопроект, висловило низку зауважень і пропозицій щодо цього законопроекту. Зокрема, на думку головного управління, можливість нагородження безпосередньо суб'єктів, які мають заслуги перед Україною за означеним в проекті обґрунтуванням, вже врегульована в нормативному рівні Законом України "Про державні нагороди України", статутами і Положенням про державні нагороди.

З іншого боку, на думку Головного управління, відзначення територіальних громад можливе, за умови врахування непоодиноких масових подвигів членів територіальних громад за тих чи інших надзвичайних обставин. Проте, ні з чинних положень законодавства, ні з новел проекту неможливо з'ясувати правові наслідки для територіальних громад, присвоєння їм вказаного почесного звання, що викликає сумнів у виправданості та раціональності запропонованих змін.

Висловивши зауваження, Головне наукове управління зауважило, що проект вимагає певного техніко-юридичного доопрацювання. Пропонуємо винести це на обговорення нашого комітету цю позицію. Від себе хочу зауважити, що взагалі поняття "Герой", як на мене, то має характеристику до конкретної особи. І дещо таке радянське, пострадянське відношення і ставлення відзначати цілі міста чи населені пункти подібним званням, так, як

героїчний поступок, все-таки це поступок вшанування певної особи, яка здійснила певну дію, дійсно, героїчну.

І як на мене, давайте проведемо розмову, дискусію. Присутній один з авторів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Колеги, чи є запитання до доповідача? Немає. А у нас дійсно присутній один з авторів законопроекту народний депутат України Борислав Соломонович Розенблат. Будь ласка, Бориславе Соломоновичу, вам час.

РОЗЕНБЛАТ Б.С. Колеги, перш за все, знаєте, ну дійсно я погоджуюсь, є багато питань у комітеті і у наших науковців. Але давайте згадаємо, чому виникло взагалі таке питання. Ви знаєте, ми всі діти тої радянської влади, навчалось багато із нас при тих часах, і пам'ятаємо на все життя, як ми шанували міста-герої, як ми на парадах, на всіх інших згадували міста Київ, Одесу, той же самий Керч, Новоросійськ, не хочу перелічувати російські міста, але українських міст дуже було достатньо.

Але я пам'ятаю 14-й рік, лютий, березень, квітень, коли наші славетні 95-а, 30-а, 26-а, 24-а, 25-а бригади виходили. І я пам'ятаю, як люди зносили все, тому що, вибачте мені, голодна, розбута, незахищена армія виходила воювати з найсучаснішою армією світу, другою у світі. І я пам'ятаю, що не тільки герої, які йшли воювати, а як люди зносили гроші для того, щоб купувати бронежилети і все інше. І я тоді бачив героїзм цих людей. Але хто сьогодні про них згадає, на якій території вони живуть, як вони у ті часи допомагали нашій країні, як вони відстоювали сьогодні от ту територіальну цілісність і ту незалежність нашої України. Дійсно, ми про них не згадаємо. Да, сьогодні у Житомирі на тому ж самому місці дуже багато героїв України і той же самий командуючий ВДВ і інші люди. Але ще раз повторюю, прості люди, які зносили все, і їжу, і одяг, і шкарпетки по сьогоднішній день в'яжуть

зимні, тому що вони розуміють... як їм сьогодні, от їх, вибачте, яким чином ми їх привітаємо чи просто скажемо добрі слова.

Тому я наголосив про те, що, дійсно, треба відзначати такі територіальні громади, де люди, перш за все люди все роблять для того, щоб зберегти нашу країну. Тому на ваше переконання я погоджуюсь з рішенням вашого комітету, але прошу все-таки пропустити його, як би допустити до першого читання. І пусть зал визначиться, все-таки бажають вони все-таки приймати участь і зробити новий законопроект на відміну від радянського, де позначалися інші заслуги перед державою, пам'ятаємо про оборону, про все інше. Сьогодні оборона нашої країни знаходиться в кожній точці, тому що це може сьогодні бути Донбас, а завтра це може бути і Полісся, і де завгодно, тому що ми знаємо, що поруч з нашими кордонами 240 тисяч стоїть війська російського. І як будуть реагувати ті чи інші міста, це дуже велике вже і має значення. Тому вибачаюсь, може, свою емоційність, але це дійсно в ті часи, 14 рік, коли це було на наших очах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Борислав. Вам немає що вибачатися за емоційність, у вас абсолютно нормальна природна емоційність, яка пов'язана з тим питанням, про яке ви говорили.

Шановні колеги, чи є запитання до Борислава Соломоновича як от представника авторського колективу? Немає. Шановні... А, є?

Олена Петрівна Бойко, будь ласка.

БОЙКО О.П. ...звичайно треба вже...(не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Петрівна... Борислав Соломонович, мікрофон виключіть, будь ласка.

Дякую.

БОЙКО О.П. Тема дійсно є актуальною, і ніхто не буде заперечувати, що і люди, і міста, Україна – це герої, і це правда. Але б хотіла спитати по концепції. Територіальні громади міст з метою відзначення їх членів, ми відзначаємо членів чи територіальні громади? Це перше питання.

І інше, які критерії щодо того, кого ми саме нагороджуємо? Вищою формою відзначення територіальних громад міст, де проживають громадяни, що брали участь у захисті незалежності, суверенітету і так далі. Тобто у нас по суті в кожному місті є герої, які брали участь в АТО. Як депутат, який займається питаннями Дарниці, Києва, я вам скажу: у нас 33 загиблих на сьогоднішній день. Тобто які критерії? Проживає дуже багато де, загиблі, – тобто незрозуміло, за яким критерієм взагалі призначається така відзнака. І чому з назви Закону про столицю України ви пропонуєте забрати слово місто-герой? Це теж резонансно. Будь ласка.

РОЗЕНБЛАТ Б.С. Я хотів би все-таки, щоб ми зрозуміли, що найголовніше – це Закон України. Той закон, який діяв при радянській владі, я думаю, що він вже втратив свою чинність. І ми все-таки повинні... хоча він сьогодні діючий закон, ми повинні все-таки переробити його на український.

Друге питання. Я ще раз повторюю, я хотів би відзначати територіальні громади, тобто людей. Не саму територію проживання, а іменно людей, які проживають на тій території, де дійсно були найбільші не тільки втрати. От я хочу просто зазначити, не питання втрат. Я звертався до Міністерства оборони для того, щоб надали мені справку, припустимо, скільки там в тому чи іншому місті загинуло людей. Вони не дають. Це секретні дані, які ми ніколи в житті достеменно не будемо знати.

Тому я вважаю, що є окреме якби положення цього законопроекту, де чітко я визначаю, на думку, знову ж Верховної Ради України. Подання місцевих органів громади, місцевих органів влади, вони подають подання на Верховну Раду України. І вже Верховна Рада України уже через там відповідні комітети вже присвоюються почесні звання тим територіальним

громадам, які дійсно найбільше приймали участь в захисті нашої країни. Я ще раз повторюю, питання людей перш за все. Тому що саме цінніше, що є в нашій країні – це люди, а не просто територіальні ознаки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Борислав Юхимович.

Олена Володимирівна Ледовських. Потім – Олексій Олексійович Гончаренко.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Вибачте, все ж таки я не можу зрозуміти. У нас все ж таки буде звання "Місто-герой Умань", вибачте, или "Місто-герой Черкаси" чи ще щось, або чи люди в цьому місті? Ніяк не можу зрозуміти.

По-перше, скільки героїв, скільки подвигів треба щоб відбулося, щоб, наприклад, місту Умані там ми присудили звання "Місто-герой", якщо це так? Потім мене цікавить питання, як ми сьогодні з вами, якою процедурою і який це буде механізм, якщо ми сьогодні ті міста, я розумію, що ми живемо по законах нашої країни. Закони іншої країни, в якій ми жили там 26 років назад, це вже інша історія. Але, скажіть мені, будь ласка, яким чином ми сьогодні, як це буде виглядати, якщо ми почнемо знімати з міста-героя Києва, Одеси звання героя-міста? Я взагалі не розумію. Місто Севастополь, як ми знімати будемо це звання? Я не розумію, як ми це будемо пояснювати людям і яка логіка буде цього пояснення?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Володимирівна, це було питання до Борислава чи це був виступ? Ну, це був виступ.

Дякую.

Олексій Олексійович, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, у мене пропозиція визначитись. Давайте проголосуємо і визначимось.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, хто ще хотів висловитись? Да, будь ласка. Єдине що, представляйтеся, будь ласка, у нас іде стенограма.

ПАРХОМЕНКО В. Пархоменко Володимир, Асоціація міст.

Ну, наш висновок уже зачитували. Я хотів би ще раз наголосити, що основна причина, чому ми зробили цей висновок і пропонуємо комітету законопроект відхилити, через нечіткість критеріїв. Тому що із законопроекту виходить, що будь-які і всі можуть бути нагороджені. І якщо, тут треба доопрацьовувати, якщо ми взагалі погоджуємося із збереженням чи розвитком радянської практики такої присвоєння таких звань. то треба тоді визначитися чіткіше при доопрацюванні, якщо таке буде, чи в другому читанні, які саме критерії мають бути для присвоєння цього звання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Відхилити, але при другому читанні доопрацювати. Логічно.

Юрій Васильович Бублик.

БУБЛИК Ю.В. Є пропозиція поставити на голосування пропозицію відхилити цей законопроект через його абсурдність, на мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Васильовичу.

Колеги, хто ще хотів висловитися? Ніхто.

З вашого дозволу, я декілька слів скажу. Ви знаєте, а я би хотів погодитися з Бориславом Соломоновичем Розенблатом, який разів 8 чи 10 сказав слово "люди", тому що подвиг і героїчну подію, дію вчиняють люди, а не міста, села, будинки, навіть земля не вчиняє цього подвигу. А для цього є індивідуально визначені речі, які є державними нагородами. Тому я би вніс

альтернативну пропозицію: не відхилити, а повернути авторам на доопрацювання.

З повагою до авторів законопроекту, я думаю, що, знаєте, буде дещо нелогічно, ми лише рік назад завершили процес по факту декомунізації, тобто відрізання.... От я теж погоджуюсь з паном Розенблатом, я теж, як і багато хто, родом із Радянського Союзу, ми тоді народилися і прожили велику частину життя там, але ми все робимо спробу обрізати цю пуповину. Її треба обрізати вже, мені здається. І ми рік назад завершили декомунізацію, а зараз повертаємося до, на мій погляд, не кращих радянських традицій, напевно це буде трошки нелогічно. Тому з усією повагою до авторів законопроекту я внесу на розсуд комітету альтернативну пропозицію повернути авторам на доопрацювання. Але, пане Олександр, ви як доповідач внесли пропозицію відхилити, чи вашого дозволу я поставлю свою пропозицію першою.

Немає заперечень? *(Шум у залі)* Да? Немає заперечень, колеги? Тоді хто за те, щоб повернути авторам на доопрацювання, прошу проголосувати. Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Ні, Олексій Олексійович... Да!

Тому, Борислав Соломонович, вибачайте, але... ну, таке життя.

Ми вичерпали це питання порядку денного, нам доповідач тут... *(Шум у залі)* Не потрібний, не потрібний.

І ми переходимо до другого ... до другого питання порядку денного – проект Закону про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (щодо поєднання економічної, соціальної та екологічної складових у програмах розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць) (реєстраційний номер 7093). Автор – народний депутат.

Доповідає голова підкомітету Юрій Васильович Бублик. Будь ласка, Юрій Васильович.

БУБЛИК Ю.В. Законопроект спрямовано, як зазначено у пояснювальній записці до нього, на інтеграцію екологічної складової до усіх процесів творення інших політик, забезпечення екологічної безпеки та рівноваги, а також зменшення негативного впливу на здоров'я громадян внаслідок екологічних проблем.

Комітет з питань запобігання і протидії корупції, проаналізувавши даний законопроект, дійшов висновку, що він відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Комітет з питань бюджету за наслідками розгляду законопроекту ухвалив рішення, що законопроект не має впливу на показники бюджетів. В разі прийняття відповідного Закону він може набирати чинності в термін, визначений автором законопроекту.

Комітет з питань європейської інтеграції, проаналізувавши законопроект, дійшов висновку про те, що даний законопроект не належить до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС або регулюється національним законодавством країн членів ЄС, а також не потребує експертного висновку комітету.

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, розглянувши законопроект, рекомендує Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування внести законопроект на розгляд Верховної Ради України для прийняття його за основу.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України за результатами аналізу законопроекту зазначає, що запропоновані ним зміни до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" не викликають заперечень, адже по суті вони приводять правила діяльності органів місцевого самоврядування у відповідність до норм галузевого законодавства, відповідають міжнародним зобов'язанням держави.

Водночас, Головне науково-експертне управління у своєму висновку звертає увагу на деякі недоліки техніко-юридичного характеру.

Має пропозицію до комітету рекомендувати Верховній Раді України ухвалити даний законопроект за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Васильович.

Колеги, чи є запитання до доповідача? Немає

У нас не присутній народний депутат, автор законопроекту, але його лист з проханням надати слово помічнику-консультанту з метою висловлення позиції. Немає заперечень, колеги? Немає.

Будь ласка, шановна пані помічник. Єдине що, у нас іде стенограма, треба представлятися. В мікрофон, якщо можна, у нас іде там електронне стенографування, тому, будь ласка, представтесь перед тим, як ви починаєте. І, будь ласка, ми вас слухаємо.

СТОРЧОУС А.В. Добрий день, Сергію Володимировичу, члені комітету, всі присутні. Я помічник-консультант народного депутата Олега Анатолійовича Недави, мене звати Антоніна Василівна Сторчоус.

Як уже зазначалось, що законопроект 7093 запропонований з метою інтеграцію екологічної складової в регіональні та місцеві програми соціально-економічного та культурного розвитку відповідно до міжнародних стандартів.

На сьогодні відповідно до Порядку денного на ХХІ сторіччя, прийнятому у 1992 році на Саміті ООН за довкілля та розвитку в Ріо-де-Жанейро, де вперше на світовому рівні було проголошено про важливу роль екологічної складової суспільства, екологічна політика повинна бути інтегрована в усі сфери суспільного життя. Відповідно до проголошених цілей та завдань, починаючи з 1992 року і на послідуючих міжнародних конференціях, Україна як сторона міжнародних екологічних угод у сфері охорони довкілля, зобов'язуючись сприяти сталому розвитку, поступово

здійснює імплементацію міжнародних зобов'язань з охорони навколишнього природного середовища та його розвитку у вітчизняне законодавство.

На даний час прийнята низка змін до законодавства, в якому закріплено основні важливі принципи, проголошення та схвалення на міжнародному рівні. Так, важливо те, що сталий розвиток, а саме розвиток суспільства для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь офіційно впроваджених у вітчизняне законодавство. При цьому визначення – сталий розвиток населених пунктів – передбачено концепцією сталого розвитку населених пунктів...

Прийнято основні засади стратегії державної екологічної політики України на період до 2020 року, відповідно до якої розроблені на її основі національні плани дій з охорони навколишнього природного середовища будуть інтегровані в регіональні програми соціально-економічного розвитку та конкретизовані на рівні регіональних план дій з охорони навколишнього середовища Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, на основі яких будуть розроблятися сільськими, селищними, міськими радами місцеві плани дій з охорони навколишнього природного середовища.

Під час виконання місцевих план дій передбачається зміцнити роль органів місцевого самоврядування щодо реалізації державної екологічної політики, визначити напрями її вдосконалення, виходячи з особливостей і умов, притаманних кожному окремому регіону.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, дякуємо, все зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, закінчуйте, будь ласка. Олексій Олексійович, ви сядете на моє крісло, будете керувати роботою, при всій повазі до вас як до секретаря комітету. Скажіть, будь ласка...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тоді... *(не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка... Це інше питання. Скажіть, будь ласка, скільки часу вам треба ще, щоб завершити?

СТОРЧОУС А.В. Я уже завершила.

ГОЛОВУЮЧИЙ. От дякую, завершуйте, будь ласка.

СТОРЧОУС А.В. Останнє речення. Просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, завершуйте, завершуйте. Ви завершили вже? Тобто отак от сила впливу Олексія Олексійовича на вас так... Ну, буває деколи, да. Це ми тут звикли, бачите, ми тут... Дякуємо вам за виступ.

Шановні колеги, хто хотів висловитися з членів комітету? Олена Петрівна Бойко, будь ласка.

БОЙКО О.П. Ніяких зауважень щодо важливості екологічного, розвитку екології я не можу сказати. Але тим не менше, якщо ми подивимось, у нас вноситься по суті нове правове поняття: сталий розвиток адміністративно-територіальних одиниць. Якщо сьогодні ми говоримо про програму соціально-економічного, культурного розвитку, можна було б поставити кому, екологічного, – було б логічно. А так, якщо ми читаємо так, як пропонують нам автори, затвердження програм сталого розвитку адміністративно-територіальних одиниць, а далі в дужках іде розшифровка, що має автор під назвою сталий розвиток – соціально-економічне, екологічне і культурне. Ну, на жаль, можна поставити кому і продовжити. Тому з точки зору правової і наукової концепції це не зовсім правильне трактування. Це перше.

І друге. Вносять зміни в Закон "Про місцеве самоврядування" абсолютно точкові. І якщо я пам'ятаю, на минулих засіданнях ми пропонували враховувати такі точкові зміни при написанні нового закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, шановна Олена Петрівна.

Колеги, хто ще хотів висловитись? Насправді навіть від Олени Петрівни не прозвучала інша пропозиція, була лише одна пропозиція – підтримати в першому читанні законопроект. Чи є якісь інші...? *(Загальна дискусія)* Чи є інші пропозиції? Колеги, ну, формально є одна пропозиція на столі, яку оголосив Юрій Васильович Бублик.

Олена Петрівна, будь ласка.

БОЙКО О.П. Я уточню ще раз, ми на минулих засіданнях з таких позицій мали свою позицію врахувати подібні речі в новому концептуальному Законі "Про місцеве самоврядування в Україні".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви пропонуєте повернути цей законопроект авторам на доопрацювання, врахувавши їхню позицію під час підготовки великого Закону про місцеве самоврядування, так? Дякую. *(Шум у залі)*

Шановні колеги члени комітету, є дві пропозиції. Перша пропозиція – це рекомендувати Верховній Раді розглянути його в першому читанні. І друга пропозиція – повернути авторам на доопрацювання, розуміючи, що ми це врахуємо під час підготовки великого законопроекту.

Хто за те, щоб рекомендувати Верховній Раді України підтримати цей законопроект у першому читанні? Прошу голосувати. Хто – за?

_____. 5.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення не прийнято.

Хто за те, щоб повернути авторам на доопрацювання, прошу проголосувати.

_____. 8.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто – проти? Хто утримався? Рішення прийнято повернути... Один утримався. Рішення прийнято повернути авторам на доопрацювання цей законопроект. Відтак нам не потрібен...

_____. Ми формально пишемо рішення, що... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, на всяк випадок: якщо це рішення потрапить до Верховної Ради, доповідати буде Юрій Васильович Бублик.

Нема заперечень? Хто за те, щоб підтримати цю пропозицію? Пробачте, я почав заговорюватися вже.

Дякую.

Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято.

Ми переходимо до питання, яке значиться під номером 3 у порядку денному – проект Закону про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування України" (щодо уточнення повноважень органів місцевого самоврядування) (реєстраційний номер 5334), автор – народний депутат. Доповідає голова підкомітету Юрій Васильович Бублик.

БУБЛИК Ю.В. Шановні колеги, метою законопроекту, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є уточнення розподілу повноважень між місцевими радами та головами територіальних громад.

Комітет з питань запобігання та протидії корупції, проаналізувавши даний законопроект, дійшов висновку, що він відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Комітет з питань бюджету за наслідками розгляду законопроекту ухвалив рішення, що законопроект не має прямого впливу на показники бюджетів, оскільки може бути реалізований у межах бюджетних призначень, визначених рішеннями про місцеві бюджети на відповідний рік. У разі прийняття відповідного Закону він може набрати чинності в терміни, визначені автором законопроекту.

Комітет з питань правової політики та правосуддя, розглянувши законопроект, дійшов висновку, що він не суперечить положенням Конституції України.

Комітет з питань європейської інтеграції, проаналізувавши законопроект, дійшов висновку про те, що даний законопроект не належить до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС або регулюється національним законодавством країн членів ЄС, а отже не потребує експертного висновку комітету.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України за результатами аналізу законопроекту зазначає, що частина його новел є слушними.

Водночас на думку Головного управління законопроект містить багато досить спірних і необґрунтованих положень. Зазначене, зокрема, стосується надання місцевій раді права приймати рішення про визначення іншого, ніж сільський (селищний), міський голова, голова районної в місті, районної і обласної ради представника у судових органах, оскільки Головне управління вважає, що відповідальність за позицію, яку орган місцевого самоврядування займає в історії в судах, має нести його керівник згідно зі своїми, визначеними законом повноваженнями.

Не підтримує Головне управління також ідею щодо позбавлення сільських (селищних) міських голів повноважень призначати на посади і звільняти з посад керівників комунальних підприємств і комунальних закладів та наділення такими повноваженнями відповідних рад з огляду на сесійний характер роботи рад.

Новели щодо розпуску Радою у будь-який момент виконавчого комітету, на думку Головного управління, потребує законодавчого обмеження та чіткого регулювання, зокрема щодо наслідків рішення і наступності у виконанні повноважень. Адже неясно, що означає в юридичному сенсі розпуск законодавчого комітету, хто та яким чином буде виконувати його функції до сформування нового виконавчого комітету.

Викликають заперечення у Головного управління і запропоновані законопроектом засади організації діяльності виконавчого апарату районної обласної ради та порядку перегляду проголосованих радою рішень у разі їх зупинення сільським, селищним, міським головою. Враховуючи наведені зауваження, Головне науково-експертне управління дійшло висновку, що законопроект доцільно повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Крім того, до законопроекту висловила свою позицію Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування, Асоціація міст України, яка також вважає недоцільним запропоновані законопроектом зміни в частині здійснення представництва інтересів ради у судових органах, призначення і звільнення керівників комунальних підприємств, закладів, розпуску за рішенням ради виконавчого комітету тощо.

У зв'язку з цим Асоціація вважає за доцільне рекомендувати Верховній Раді України відхилити законопроект. Від себе особисто додам, що даний законопроект не гармонізує діяльність органів місцевого самоврядування, голови і ради, а навпаки, як на мене, їх розбалансує, виходячи з оцих позицій. Тому моя пропозиція дослухатись до думки Асоціації міст, або таке більш миролюбне рішення: повернути автору законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Васильович.

Чи є запитання до доповідача? Немає. Колеги, хто хотів висловитися з цього питання?

Да, будь ласка, Андрій Олександрович Река. Ні, ви руку підняли, але ви просто з іншою метою, я зрозумів, да.

_____ Ні, тут все ясно.

_____. Молодец.

_____. Абсолютно... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція зрозуміла. Тобто прозвучала одна пропозиція: повернути авторам на доопрацювання. Я перепрошую, я просто не бачу Юрія Віталійовича Одарченка. Чи є представник автора? Немає.

Тоді була одна пропозиція. Хто за таку пропозицію повернути авторів на доопрацювання, прошу проголосувати. Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Нема. Рішення прийнято одноголосно. На всякий випадок, якщо питання потрапить до сесійної зали з якихось причин, доповідати буде Юрій Васильович Бублик. Немає заперечень?

Хто за таке рішення, колеги, прошу проголосувати. Хто – за? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто утримався? Немає.

Ми вичерпали це питання порядку денного.

Ми переходимо до питання під номером 4 в порядку денному про пропозицію народного депутата України Івана Рибак щодо проведення у вересня 2018 року парламентських слухань на тему: "Нагальні проблеми соціально-економічного розвитку гірських населених пунктів в Україні та шляхи їх розв'язання".

Доповідає пан Олександр Дехтярчук. Будь ласка, пане Олександрє.

ДЕХТЯРЧУК О.В. Шановне товариство, я дуже коротко. До нас звернувся народний депутат України Рибак Іван Петрович, який пропонує організувати парламентські слухання по темі... проведення парламентських

слухань на тему: "Нагальні проблеми соціально-економічного розвитку гірських населених пунктів в Україні та шляхи їх розв'язання".

Я говорив із Миколою Трохимовичем, з працівниками комітету, які готували проект рішення. Пропозиція поки що слідуюча: організувати комітетські слухання, запросити всіх зацікавлених сторін по такій важливій темі, а тоді вже за результатами слухань приймати рішення стосовно потреби в парламентських. Можливо, ці питання можна вирішити на рівні комітетських слухань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Я просто хочу нагадати, що абсолютно нещодавно ми від комітету внесли відповідний законопроект, який насправді є дуже важливим для гірських населених пунктів, особливо для високогірних населених пунктів і для соціального захисту людей, які там проживають. Дійсно, питання є нагальним. Єдине, що давайте погодимо дату.

МАЛЮГА А.В. Календарний план у липні, ми тоді узгодимо на комітеті з організаційних питань, коли будемо орієнтуватись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ми орієнтуємося на початок липня, але...

МАЛЮГА А.В. Ні-ні, у липні узгодимо на наступну сесію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На сесію восени.

МАЛЮГА А.В. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень, Олена Володимирівна?

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Ні-ні, немає, то я просто вже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. То ви теж руку з інших причин. Хорошо.

Колеги, пропозиція від секретаріату технічна наступна: погодитись із пропозицією провести комітетські слухання – раз.

Друге. Дату встановити в липні, розуміючи календарний план на наступну сесію, але із розрахунком про те, що це відбудеться на початку сесії: вересень або початок жовтня. Немає заперечень, колеги?

Хто за таке рішення, прошу голосувати. Хто – за? Дякую. Хто – проти? Немає. Хто утримався? Немає.

Ми вичерпали це питання порядку денного.

І ми переходимо до питання, яке у нас знаходиться під номером 5 у порядку денному: презентація тіньового звіту щодо створення об'єднаних територіальних громад в Україні у період 2015-2017 років, що підготовлена експертами Лабораторії законодавчих ініціатив.

Я запрошую до слова Тетяну Леонідівну Чернуху, програмну координаторку Лабораторії законодавчих ініціатив.

Єдине, що, Тетяно Леонідівно, скажіть мені, будь ласка, скільки треба часу.

ЧЕРНУХА Т.Л. Доброго дня. Ну, взагалі мені треба хвилин 20, але я можу спробувати швидше для того, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що ми вас дуже попросимо спробувати швидше, давайте 15 хвилин.

ЧЕРНУХА Т.Л. Добре. Я дуже буду старатися якомога швидше.

Насправді перший пункт, який я хотіла розглянути, – це законодавче забезпечення реформи децентралізації в Україні. На щастя, після того, як було підтримано Верховною Радою законопроект 6466, який дозволяє

приєднуватись до міст обласного значення, нам вже немає потреби говорити про те, яка велика проблема буде вирішена з огляду на те, що всі білі плями, які ми бачимо сьогодні на карті об'єднання громадян, вона буде десь, можливо, за півроку, може трошки більше вирішена. Ну, це велика проблема, тому що незважаючи на велике охоплення об'єднання, все ж таки лишається проблема непропорційного розміщення населення на території України з огляду на внутрішню міграцію і це відповідно... Вона говорить про те, що насправді більшість громадян не мешкають в об'єднаних територіальних громадах.

І ще інша є, звичайно, проблема – це проблема, яку комунікував уряд під час презентації в липні минулого року, це якраз співвідношення представництв ЦОВВ в області і відповідно надання послуг адміністративних і інших послуг, які надаються державою в районах і інших населених пунктах і відповідно в ОТГ. Тобто це співвідношення воно не є рівномірним і воно не є якби ефективним, звичайно. Тобто, очевидно, що в процесі, в подальшому процесі децентралізації на це потрібно звернути додаткову увагу.

Ну, зрештою, далі я би хотіла перейти до питання визнання спроможними громад. Це важливе питання, з огляду на те, що ми говоримо, звичайно, про, в першу чергу, добровільне об'єднання громад, з іншого боку, ми говоримо, про забезпечення реальної спроможності новостворених громад. Тобто відповідно до методики формування спроможних територіальних громад у нас є певні показники, які стосуються забезпечення рівня надання послуг, зокрема, у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури. Ключовим моментом тут виявляється наявність відповідних кадрових ресурсів та фінансового забезпечення. Фактично в процесі створення об'єднаних територіальних громад ми маємо справу з трьома видами

спроможності: це потенційна чи розрахункова спроможність, якою мають володіти громади визначені такими відповідно до перспективного плану.

По-друге, це спроможність, яка юридично визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад".

І, по-третє, це реальна спроможність, яка визначається вже після того як об'єднана територіальна громада сформована і показує певні результати діяльності. Але, як виявилось на практиці, потенційна, юридично визнана та реальна спроможність збігаються, як правило, тільки для тих ОТГ, які утворені навколо населених пунктів, які є районними центрами. У таких громадах, як правило, до новоутворених органів місцевого самоврядування об'єднаної громади переходять працівники райдержадміністрацій і тим самим частково вирішується проблема управлінських кадрів місцевого рівня. Натомість створення сільських об'єднаних територіальних громад навколо населених пунктів, які не мали статусу адміністративних центрів одразу виникає проблема якісного кадрового забезпечення органів місцевого самоврядування. При цьому виникає потреба у таких кадрах, які були б здатні працювати в умовах розширення повноважень, створення бюджету і таке інше, чого вони насправді не мали раніше робити. Якщо ж обсяг фінансових ресурсів чи стан об'єктів інфраструктури може бути заздалегідь прорахований, то формування кадрових управлінських ресурсів у сільській місцевості є фактично непередбачуваним процесом. Натомість сильна управлінська команда є значною мірою запорукою успіху громад.

Ще одним доволі спірним моментом у визначення спроможності об'єднаних територіальних громад є положення частини 4 про добровільне об'єднання добровільних громад, відповідно до яких Кабінет Міністрів може визнати об'єднану територіальну громаду спроможною за умови її утворення в порядку, визначеному розділом II, навколо населеного пункту, визначеним перспективним планом формування території громад. Це, звичайно, дає можливість менше половини населення території громад, які мали від такої

об'єднаної громади, відповідного до перспективного плану. Фактично законом визначено можливість юридичного визнання спроможності територіальних громад з потенційної спроможності лише у половини від максимально можливої. Очевидно, що це зроблено з метою уникнення штучного гальмування процесів об'єднання, але з іншого боку це шлях до створення потенційно неспроможних громад. Тобто все одно цей ризик залишається.

В цьому контексті варто згадати один з принципів об'єднання територіальних громад, а саме принцип добровільності. Якщо проаналізувати відповідний закон, то можна переконатись, що добровільність як така існує лише в одному аспекті: тобто момент вибору об'єднання чи приєднання. З точки зору територіальної добровільності обмежена принципом спроможності. Спроможність же потенційних об'єднаних територіальних громад визначається адміністративним способом через формування перспективного плану територіальної громади.

Крім того, добровільність обмежується і адміністративно-територіальним поділом, що передбачає, що громади можуть об'єднуватися тільки в межах областей. І ми знаємо, що були спроби деяких територіальних громад обмежуватися, щоби розривало межі області, але це було, це зупинялося.

Попри те, що об'єднання територіальних громад є процесом умовно-добровільним, досить часто фактор добровільності перешкоджає реформі, на жаль. Особливо це стосується перспективних громад, в яких налічуються 2-3 рівнозначних за своїми можливостями населені пункти, які можуть бути адміністративними центрами. Як правило, керівництво цих громад вважає, що адміністративний центр має бути розташований саме в їх населеному пункті і категорично відкидає створення адміністративного центру в іншому місті. Тобто тут іде мова про конкуренцію, що також гальмує ефективність цієї реформи з огляду на потенційну спроможність.

У таких ситуаціях часто амбіції керівників органів місцевого самоврядування заважають процесу об'єднання, створення цілком спроможних об'єднаних територіальних громад. При цьому використовується спекулятивне ставлення до принципу добровільності.

До іншого важливого чинника під час формування спроможних громад є окреслення меж їх територій, які визначаються з дотриманням таких вимог. Територія спроможності територіальної громади має включати території громад, що входять до їх складу та бути нерозривними. Спроможні територіальні громади розташовуються в межах територій однієї області та у разі можливості одного району. Разом з тим законом дозволено об'єднання суміжних громад, які знаходяться в різних районах і не допускається обмеження їх законних прав.

В контексті цього Мінрегіоном спільно з облдержадміністрацією та центром розвитку, ну, і звичайно за підтримки Програми "U-LEAD" були визначені потенційні перспективні центри спроможних громад. Це, звичайно, значною мірою вирішило це питання найчастіше добровільне об'єднання громад... Ну, з 15-го по 17-й рік відбувалося відповідно до перспективного плану. Таке об'єднання давало громадам новий правовий статус територіальної громади з повноваженнями міст обласного значення та прямі міжбюджетні відносини з держбюджетом, тобто вже з Мінфіном, а не з областю. В таких ОТГ передбачаються міжбюджетні трансферти з державного бюджету та здійснюються горизонтальне вирівнювання їх податкоспроможності. Важливим стимулом до об'єднання відповідно до перспективного плану є положення Бюджетного кодексу, яке визначає склад доходів бюджетів об'єднаних громад щодо створення згідно закону та перспективного плану формування територіальних громад, які значно відрізняються від складу доходів інших місцевих рад.

Ну, от таким чином добровільність об'єднання територіальних громад, вона є, по-перше, умовним, а по-друге, вона як така вже сама закладає пені ризику у цей процес.

Ну, і, звичайно, якщо говорити, продовжувати далі, то треба сказати, що перехід... що на наш погляд, 2018 рік має стати крайнім строком добровільного об'єднання територіальних громад. Ну, може, це спірне питання. Перехід з 2019 року до адміністративного способу формування об'єднаних територіальних громад, з одного боку, має підштовхувати тих, хто вагався, поквартитися із добровільним об'єднанням до кінця 2018-го, а з іншого, вирішити проблеми з утворення міських об'єднаних територіальних громад.

Одночасно, на нашу думку, ми б рекомендували уряду і всім залученим в реформу гравцям не боротися вже зі створеними малими і потенційно неспроможними ОТГ. В них має бути право приєднатися до іншої, більш спроможної громади, формувати такий дизайн, який вони самі вважають найбільш ефективним, принаймні до того моменту, коли реформа буде завершена прийняттям Закону про новий адміністративно-територіальний устрій.

Ну і, безперечно, саме цим має бути, мабуть, завершена реформа. Тоді, коли ми вже будемо бачити відповідно спроможність громад, бачити, наскільки ефективно вони діють в межах своїх повноважень, ну, і, звичайно, бачити ефективність того, наскільки ефективно вони діють в межах розширення повноважень, оскільки це теж для них є великий виклик.

Я не хочу насправді забирати час. Всі матеріали, які я зараз представляю, у вас у всіх є перед вами. Вони, я думаю, що можуть бути цікавими з огляду на інші аспекти, які я свідомо не розглядаю в своїй презентації, але я готова відповісти на питання, якщо вони у вас з'явилися.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тетяна Леонідівна.

Колеги, чи є запитання до Тетяни Леонідівни? Олена Петрівна Бойко, будь ласка.

БОЙКО О.П. Ви кілька разів звернули увагу на проблеми об'єднаних територіальних громад, які об'єдналися в межах різних районів, і я вам за це дякую.

Сторінка 17 вашого звіту, вашої презентації... до нас є питання, я хочу його процитувати: "Проте межі районів має право затверджувати Верховна Рада України відповідно постанови." І тут виникає питання, наскільки оперативно Верховна Рада внесе ці зміни. Оперативно, тільки, будь ласка, ми чекаємо від Кабінету Міністрів ще минулого року три десятки таких об'єднаних громад, які об'єдналися в межах різних районів. І ми неодноразово на своєму комітеті наголошували на тому, що ми чекаємо вирішення цього питання. І насправді питання виникне дуже гостро ближче до виборів, тому це питання точно не до нас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Петрівно. Це скоріше було не запитання, це був скоріше коментар.

Шановні колеги, у кого є ще бажання висловитись з цього питання?

Любомир Львович Зубач, будь ласка.

ЗУБАЧ Л.Л. У мене коротеньке запитання. Оскільки це тіньовий звіт, наскільки я зрозумів, ви дали багато цікавої інформації, але хотілось би почути все-таки резюме стосовно процесу створення об'єднаних територіальних громад. Чи я правильно зрозумів, що фактично урядом було провалено цю політику, оскільки перспективні плани перетворились на "фількіну грамоту" і питання спроможності на сьогоднішній день є відносно і багато інших є обставин? Ваша думка як незалежної громадської організації.

ЧЕРНУХА Т.Л. Дуже дякую за це запитання. Якщо говорити про загальне резюме, то я вже більше не буду знову до цифр і кількості. На мою думку, ну, я не вважаю, що ця реформа є проваленою, це однозначно не можна стверджувати. Крім того, не залежно... Тут є спеціальний розділ про

комунікацію реформи. Я вважаю, що це дуже важливе питання в рамках того, як суспільство сприймає реформу, тому що в суспільства був великий опір до неї, і це дуже гальмувало процес добровільного об'єднання, тому що нерозуміння серед громадян...

_____. *(Не чути)*

ЧЕРНУХА Т.Л. Я маю на увазі загальна усереднена думка серед громадян, дуже багато було несприйняття.

І відповідно сьогодні сприйняття реформи воно дуже високе, тут є, в принципі, певна статистика щодо цього. І, як на мене, то реформа серед... якщо говорити про інші реформи, які сьогодні відбуваються в Україні, є доволі успішною і доволі результативною. Вона не могла проходити безболісно і просто дуже гладко саме через брак...

Головне, мені здається, через брак... ну, не те, щоби освіченого, а спроможних кадрів на місцях, які покликані використовувати ефективно ті повноваження нові, які з'являлися у місцевих радах, в новооб'єднаних ОТГ, формувати бюджет і його виконувати. Мені здається, що це насправді один з найбільших викликів, тобто на централізованому рівні уряд і міжнародні технічні допомоги про ресурси, залучені в цю реформу, теж є окремо тут аналіз, вони були колосальні, звичайно, але якщо ми говоримо про брак спроможності на місці формувати бюджет і відповідально використовувати повноваження, відповідально із точки зору того, наскільки це відповідатиме інтересам громадян цієї новоб'єднаної громади, то мені здається, що це питання двостороннє, скажімо так. Це не стільки питання того, наскільки уряд гарно справляється з реформами, але це питання ще того, наскільки суспільство гарно справляється з реформою. Мені здається, що нам всім треба з цим працювати надалі. Я думаю, що якщо найближчим часом буде підписано законопроект Президентом, то я думаю, що ті "білі плями", вони, в

принципі, заповняться, і, можливо, ну, на кінець там, на середину 2019 року ми побачимо зовсім іншу картину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Тетяно.

Єдине, що хотілось би – щоб законопроекти в нас підписувалися Президентом у конституційно встановлений 15-денний строк, а не "найближчим часом невідомо коли".

Хтось ще хотів висловитися? Олена Володимирівна Ледовських, будь ласка.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Колеги, я хочу нагадати, нам нещодавно, коли ми їздили з вами до країни, яка досягла відповідних успіхів щодо проведення подібної реформи, то знаєте, не треба нагнітати ситуацію, коли ми три роки намагаємося навчитися тому, чого ніколи не було в нашій країні і покроково все це робимо, то посипати зараз попільом свою голову не треба. Я ...

Єдине, моя реакція на Швецію, коли ми з вами вивчали досвід цієї країни щодо реформи, щодо децентралізації, те, що вона покроково проводить її вже практично 60 років.

І кожного разу вона говорить про якісь свої досягнення. А ми намагаємось одночасно робити реформу, навчатися і навчати суспільство тієї реформи. То давайте якимось, ну, стриманіше не відноситися до того чи провальна вона, чи непровальна вона. Якщо ми провалюємо, то ми всі і, якщо її провалюємо, якщо не провалюємо, то теж всі досягаємо якихось результатів.

Ну, мені не подобається оцінка, коли ми самі собі робимо, коли тільки 3 роки починаємо свої перші кроки робити щодо організації цього процесу. Вибачте, колеги, це я просто зауваження до кожного з нас, коли ми намагаємось в таку історію втілити передвиборчу політику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олена Володимирівна.

Тобто ви пропонуєте посипати попилком чужу голову якось. Це правильно. Це мудро. Пане Дехтярчук.

ДЕХТЯРЧУК О.В. Коротко.

БОЙКО О.В. Але поважати працю самих себе ми теж повинні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я з вашого дозволу, теж коротку репліку дозволю собі. Насправді, дійсно ми не бачили жодної країни, в якій би реформа децентралізації проводилася за 3 роки. І майже всюди це процес, який вимірюється десятиріччями. Мені здається, що трошки зарано поки що говорити, ми бачимо проблематику і в комітеті, і, я наскільки знаю, всі, хто займається децентралізацією бачать проблематику, яка існує. Але, мені здається, що ну, ми можемо говорити про якісь перші аналізи, наслідки, але перші наслідки реформи. Ми не можемо говорити про наслідки реформи, ну, по великому рахунку. Бо, насправді, це, я погоджуюсь з Оленою Володимирівною, що це тектонічні зміни, які у нас відбуваються. Тобто це зміна способу мислення, це зміна поглядів, це, ну, тектонічні речі і з точки зору психології людської, з точки зору психології суспільної, з точки зору відношення і так далі. Але ми повинні аналізувати негативи, які вже сьогодні ми бачимо і це абсолютно справедливо, і ми бачимо абсолютно позитиви, які були і, які є, і ми це теж повинні бути свідомими. І єдине от, щоб я нам всім побажав би, щоб ми, оцінюючи, припустимо реформу, оцінювали її не порівнюючи з 1913 роком, а оцінювали її з точки зору того, як би воно могли би бути. От і все.

Пан Олександр Дехтярчук, вибачте, що я теж трошки перебрав вашого часу.

ДЕХТЯРЧУК О.В. Да. Я десь саме в такому контексті і хотів говорити.

Перше. Хочу подякувати за звіт. Він мені більш сподобався ніж те, що ми попередньо слухали тут, тому що тут об'єктивні речі є.

Перше. Тут дороговказ роботи нам над помилками і знову ж хочу висловити свою думку і повернутися до тих трьох ключових моментів, які, як на мене, потребують вдосконалення: перше - єдиного підходу до поняття спроможності громад, тут уже функція Кабміну, в першу чергу, і Мінрегіону має бути, тому що абсолютно белиберда на практиці, маленькі громади, які ми маємо, якщо їм забрати статус спроможності, вони однозначно не є спроможними, вони не отримують так званих підйомних коштів соцеконому, а це значить, будь-який підрив довіри до об'єднання і децентралізації на практиці.

Цього року, ви знаєте, в квітні уряд дуже вчасно і рано вже розподілив ці кошти, в принципі, це дуже добре, і між усіма об'єднаними громадами, тобто ніхто... ні в кого не піднялася... ..спроможності, скажімо так, от. Це велика проблема. Спроможність впирається одразу в інше поняття перспективних планів. Наша спроба з Миколою Трохимовичем звернути увагу на затвердження обласними радами перспективних планів і дати цю функцію Кабінету Міністрів, ви знаєте, була не вдалою. І, я вважаю, що до цього питання треба повернутися, тому що неспроможні громади все-таки з'являються знову ж таки через недолугі перспективні плани, які дуже часто є непередуманими і тільки Кабінет Міністрів має все-таки, на мій погляд, визначати ці перспективні плани, остаточно затверджувати.

І третє. Це проблема взаємодії державних органів влади і новостворених ОТГ. Ця проблема залишається відкритою. І, я думаю, що, якщо відкинути всі політичні вподобання, нам потрібно щось робити у всіх цих трьох напрямках, щоб дійсно реформа була більш досконалою. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Ми не давно не чули у нас на засіданні комітету пана Юрія Ганущика. Будь ласка, пане Юрій, вам слово.

ГАНУЩАК Ю.І. Пані та панове, ну, мені радісно, що пішли уже звіти такого плану. Я хочу напроситися на ще про перспективи далі реформування виконавчої влади, територіальних органів виконавчої влади. Про це треба говорити зараз, тому що зараз воно провисає. Провисає чому? Тому що у нас фактично субрегіональний рівень не формується і не тому, що Кабінет Міністрів не подає, а тому що постановою президії Верховної Ради там мають бути згода спочатку подання району, а потім обласного, що, в принципі, неможливо.

Тому я би дуже просив би 6636 розглянути якнайшвидше і воно одночасно вирішує ті проблеми, які отут закладені в частині кадрів. Тому що, як тільки ми приймаємо рішення щодо формування великих районів, то тоді вирішується питання перетікання кадрів. Бо, насправді, зараз вони сидять у своїх райдержадміністраціях, а величезний голод... голод є у ОТГ. І не можуть ті перейти, а нових не можуть нормальних навчити. Тому тут дуже багато питань вирішується.

Тепер щодо спроможності. Ви знаєте, коли йде добровільне об'єднання, особливо, коли рішення аж про перспективні плани дійсно приймає політичний орган, то говорити про спроможність, ну, якось не дуже сильно виходить. Чому? Тому що от політичний оцей момент, він давить досить серйозно. Але зареєстрований законопроект про засади адмінтерустрою, де є там певні критерії, які вказують на те, при яких обставинах міняється конфігурація адмінтеродиниць. Тобто, коли уже карта сформована, сформована повністю громадами от тоді виникають абсолютно об'єктивні аналітичні речі, які аналізують дійсно реальну спроможність, реальну спроможність, ну, тому що далі аналізується одне з іншим. І от тоді дійсно можна приймати рішення по корегуванню саме цих адмінтеродиниць.

Я думаю, що на виконання Закону про засади, який з'явиться як тільки ми перейдемо через певні рубікон, во, ми сформуємо уже правильну карту і Верховна Рада її затвердить.

Ну, а загалом те, що тут зачеплено питання також адміністративного нагляду, я вже боюся навіть казати слово контроль, то це дуже правильно, і це треба окремо розглядати набагато більш серйозніше, ніж у законопроекті про... отой, який Одарченко пропонував.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Юрію.

Колеги, хто ще хотів висловитися із членів комітету? Ніхто. Із присутніх? Да, будь ласка. Єдине що, скільки часу треба?

ПАРХОМЕНКО В. ...надаєте слово. Це Пархоменко Володимир, Асоціація міст. Мені лише...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я перепрошую, отам молодий чоловік, який там сидить, він просив слово, а потім Асоціація міст. Хто піднімав руку? Да, будь ласка.

ШИШКО О.В. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єдине що, представляйтесь, хто ви.

ШИШКО О.В. Шишко Олександр Валерійович, Рахункова палата.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка...

ШИШКО О.В. Користуючись нагодою, з урахуванням результатів аудитів, використанням міжбюджетних трансфертів, повідомляємо про необхідність і важливість невідкладного внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" в частині чіткого та взаємовиключного визначення власних та делегованих органами місцевого

самоврядування повноважень держави. Це надасть можливість запровадити дієвий механізм бюджетного фінансування на всіх стадіях бюджетного процесу в чіткій відповідності до розмежованих функцій держави та органів місцевого самоврядування.

Крім того, в частині об'єднаних територіальних громад є необхідність обов'язково врахувати пропозиції Рахункової палати щодо запровадження жорстких умов об'єднання територіальних громад навколо тих адміністративних центрів, які вже мають необхідну інфраструктуру та чіткі галузеві пріоритети для сприймання коштів субвенцій на формування їх інфраструктури. Адже сьогодні є непоодинокі випадки використання коштів субвенцій на цілі, які не пов'язані з формування інфраструктури для забезпечення виконання органів місцевого самоврядування делегованих їм від держави повноважень. Особливо це стосується сфери освіти, охорони здоров'я та соціального захисту населення.

Рахункова палата просить комітет не зволікати з цим питанням, підтримувати цю позицію, змінюючи закон, обов'язково її врахувати так нарешті, щоб створити належні передумови для ефективної реалізації функцій держави в інтересах громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

І представник Асоціації міст, будь ласка.

(?) ПАРХОМЕНКО В. Ну, я, перш за все, хотів би відзначити за результатами перегляду презентації, заслуховування, дуже близьке співпадіння позицій Асоціації міст із позицією Лабораторії законодавчих ініціатив щодо стану реформи і перспектив її завершення, і тих проблем, які були названі.

І ще хочу сказати щодо термінів децентралізації. Тут шановні депутати говорять про децентралізацію десятиліттями, а у нас вона триває 3 роки. Я

сказав би, що у нас, може, 3 роки використовується термін "децентралізація". А сама децентралізація у нас триває щонайменше з 90-го року після прийняття закону про місцеве самоврядування, коли у нас стала реформуватися повністю зацентралізована радянська система. Створена за цей час децентралізована система місцевого самоврядування, яка просто далі децентралізується в цій ситуації, в якій ми живемо сьогодні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую за уточнення.

Да, Олена Петрівна Бойко, будь ласка. Напевно, будемо завершувати. Якщо можна, мікрофон гостьовий відключіть, будь ласка.

БОЙКО О.П. Я просто хочу відповісти Юрію Івановичу. № 6636 15.11.17 року наш комітет підтримав. Тобто закиди до комітету, які не підтримують тут, ну, точно ні. І зміна, ми підтримали, оперативно підтримали щодо зміни меж і ліквідації утворення районів. Але, оскільки це тільки проект і він ще не проголосований, у нас є чинне законодавство. І коли ми приймали рішення, і коли нас Кабмін запевнював, що дуже швидко буде постанова, зрозуміло, що є процедура, але ми тоді повірили. Ми вмовляли ЦВК. Ви знаєте, наскільки неймовірно, які зусилля були нами прикладені для того, щоб Центральна виборча комісія все ж таки почула нас і призначала вибори в суміжних громадах?

Тому ми чекаємо вирішення цього питання. В будь-який спосіб ми підтримаємо. Але зміна меж районів там, де громади об'єдналися, не одному районі, а в кількох, а Одеса – це аж три громади, дві громади, які об'єдналися в межах трьох районів, ну, це є проблема в системі управління.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олена Петрівна.

Шановні колеги, напевно, ми будемо дякувати Тетяні Леонідівні за презентацію. Я, з вашого дозволу, декілька слів на закінчення скажу.

Ну, перше, прозвучало у виступі питання щодо початку дискусії завершення добровільного об'єднання громад. Насправді, напевно, таку дискусію треба починати, як дискусію, я ще раз підкреслюю. Але єдине, що, я би бачив це в такий спосіб, що ми повинні, як мінімум, ну, хоча би за рік попередити об'єднані громади про те, що або потенційно об'єднані громади, да, або громади про те, що цей процес буде завершено. Я точно не думаю, що буде правильно сьогодні говорити про те, що з початку 2019 року процес добровільності буде завершений і ми перейдемо в режим уже адміністративного об'єднання. Я думаю, що... Ну. знов-таки рік, можливо, це теж дискусійна теза, я ще раз підкреслюю. Але якийсь період, мені здається, що громадам треба дати і попередити їх заздалегідь, сказавши, що, шановні територіальні громади, шановні села і селища, якщо ви не об'єднаєтесь впродовж такого-то часу, ну, тоді держава буде розпочинати якісь інші процедури. І, мені здається, що це було б коректним. Але, поки що на сьогоднішній день ми ще навіть не розпочали цієї дискусії. Просто від вас це прозвучало, я думаю, що треба спочатку провести цю дискусію, а потім приймати всі необхідні рішення. Це, по-перше.

По-друге, я би дуже попросив, згадувалися висновки Рахункової палати, якщо можна, цей висновок, ну, принаймні хоча б в одному примірнику і в електронному примірнику передати в комітет для можливої роботи нашої.

І третє. Знов-таки ми повертаємося до дискусії протидії з боку обласних рад прийняттю перспективних планів. Дійсно такі приклади є. Здебільшого, коли ми про це говоримо, у нас згадується лише Закарпатська область, але у нас є, давайте будемо теж чесними і відвертими, у нас є випадки, коли і ОДА це роблять і, коли створюються неспроможні громади, тому що вони створюються, пробачте, шановні колеги, під конкретного народного депутата, ми ж це теж знаємо і ми це теж ті приклади розглядали тут на комітеті. Тому давайте будемо щирими і відвертими. Але загалом хотілося би подякувати за якісну презентацію, ми приймаємо інформацію до

уваги і дякуємо вам. Ми вичерпали порядок денний і ми переходимо до "Різного" з вашого дозволу.

В "Різному" у мене декілька буде оголошень, але мені треба, щоб ми одну річ проголосували. У нас поки що на завтра в порядку денному стоїть наш комітетський законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання відносин у сфері державної служби. І в нас доповідачем визначена Альона Іванівна Шкрум, але її, на жаль, не буде завтра. Це законопроект 7528. Оскільки законопроект комітетський, я з вашого дозволу підстрахую Альону Іванівну і доповім цей законопроект, якщо немає заперечень.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Немає, немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає? Але це треба проголосувати. Хто за таке рішення, прошу проголосувати. Дякую. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає. Рішення прийнято.

Шановні колеги, я вас інформую, що ми отримали листа від Мінрегіонбуду з проханням надати кандидатуру представників нашого комітету для створення робочої групи стосовно розвитку гірських територій. Я би запропонував наступне: до завтра поінформувати секретаріат. Ми не маємо обмежень по кількості, я думаю, що вони включають всіх депутатів, які висловлять бажання, я би просив всіх, хто хоче зголоситися, зголоситися в секретаріат до завтра до кінця робочого дня, там до 17 години, щоб ми вже підготували завтрашнім днем лист і відправили його в Мінрегіонбуд.

Далі. Мінрегіонбуд і повідомляє, що 17, 18 травня під головуванням віце-прем'єр-міністра відбудеться міжвідомча конференція з питань регіонального розвитку, секторальний діалог, актуальні проблеми розвитку регіонів. І до участі в цій конференції запрошуються члени міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку.

Я хочу нагадати, що від комітету згідно з відповідним наказом Мінрегіонбуду до складу цієї персональної, до персонального складу цієї міжвідомчої координаційної комісії включено: Олександр Володимирович Дехтярчук, Сергій Володимирович Кудлаєнко, Андрій Олександрович Река і Микола Трохимович Федорук. Просто вам, да, хороша компанія, вам просто для інформації.

Нагадаю також, що, що до нас звернулася Черкаська обласна рада щодо віднесення міста Корсунь-Шевченківський до категорії міст обласного значення. У нас є таке звернення. Але, шановні колеги, хочу нагадати, що іще 7 жовтня 15 року на своєму засіданні комітет прийняв рішення призупинити розгляд цієї категорії питань у зв'язку з тим, що це є одна із мотивацій для об'єднаних територіальних громад. Тому для того, щоб розглянути це подання, нам треба або переглянути наше попереднє рішення, або все-таки залишитись на позиції, що ми поки що не розглядаємо таких питань. І якщо ми приймемо рішення переглянути попереднє рішення комітету, то тоді треба буде це питання вносити в порядок денний наступного засідання нашого комітету.

Дуже коротко, які є думки, колеги? Да, Микола Трохимович, будь ласка.

ФЕДУРУК М.Т. Ну, там, наскільки мені відомо, склалась парадоксальна ситуація. Я не знаю, чия це вина, чи обласної ради, чи адміністрації, що населені пункти навколо Корсунь-Шевченківського всі створили об'єднані громади. І вони залишилися, як на острові. І не можуть об'єднатися. Можливо, такий варіант, Сергій Володимирович, колеги. Не відмінюючи це рішення, глибше вивчити і приймати. У кожного правила можуть бути виключення, як вчили у нас по математиці, скажемо так, в школі. Бувають виключення.

І якщо подивитися, просто вивчити цю детальніше проблему Корсунь-Шевченківського. І можливо, не відмінюючи наше рішення жовтня місяця,

зробити, якщо там є необхідні підстави, зробити для них виключення. Але це рішення не відмінати. Це моя точка зору.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Трохимович.

Давайте ми зробимо в такий спосіб. Я проінформував членів комітету про цю ситуацію. Давайте ми подумаємо до, у нас все одно наступне засідання буде аж 16 травня. Давайте ми подумаємо до 16 травня і я ще раз подивлюся всі формулювання нашого рішення, "почаклую" там трошки, і може, ми щось там "начаклуємо", а може, не "начаклуємо".

І я тоді, з вашого дозволу, це питання ще раз підніму на засіданні комітету 16 травня. Ми тоді визначимось і приймемо якесь рішення, відповідно враховуючи те, що у нас було раніше. Бо якщо ми сформулювали наше попереднє рішення, що ми взагалі не розглядаємо таких подань, то, на жаль, ми скоріш за все, без відміни його не зможемо просуватися далі. Але я спробую подивитися і трошечки "почаклуємо" над цим.

_____. ...об'єднуються без них!

_____. Ми ж прийняли закон для міст обласного значення...

_____. А воно...

_____. Ні, я маю на увазі, що якщо вони будуть мати готовність утворювати з якоюсь уже існуючою громадою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні! Насправді ситуація інша. Вони залишилися самі в оточенні ОТГ. От, в чому проблема.

_____. Вони просяться бути *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. І обласного значення, да.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я не думаю, що так воно буде. Бо як тільки вони стануть містом обласного значення у них зникне потреба з кимось об'єднуватись. Давайте теж про це говорити відверто.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, от я ще раз... Тоді думаємо до 16 числа і щось там далі будемо дивитися.

Я також хочу проінформувати, колеги, що у нас 20 квітня, тобто в цю п'ятницю у Каневі відбудеться комітетський круглий стіл на тему: "Державна регіональна політика в Україні. Сучасний стан. основні виклики та законодавче регулювання". І цей захід проводиться спільно з Мінрегіоном і групою радників з підтримки впровадження державної регіональної політики, програми "U-LEAD з Європою", а також участь у заході візьмуть наші колеги з питань бюджету і представники Черкаської та Полтавської обласних державних адміністрацій. Тому всі, хто зацікавлений прошу взяти участь в роботі круглого столу. Виїзд планується із Києва це п'ятниця, ця п'ятниця, виїзд централізований із Києва о 10-й годині. По приїзді запланований обід та екскурсія, початок круглого столу о 14:00. І організований від'їзд з Канева до Києва 17:00. При цьому, хто бажає добиратися сам, звичайно ж, може добиратися сам.

Також інформую, що 23 квітня в понеділок у Вінниці відбудеться круглий стіл теж комітетський на тему: "Актуальні питання вдосконалення базового закону системи місцевого самоврядування та механізмів лобіювання інтересів місцевого самоврядування в органах державної влади". Захід проводиться спільно з проектом USAID "Розробкою курсу на зміцнення

місцевого самоврядування в Україні" (ПУЛЬС) проекту Академії Фольке Бернадотта "Місьцеве самоврядування та верховенство права в Україні" та Програмою Ради Європи "Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні".

Також інформую членів комітету і наполегливо прошу прийняти участь в роботі і цього круглого столу, ще раз підкреслюю, це понеділок 23 квітня.

14 травня це у нас понеділок пленарного тижня у 13:30 комітет спільно з Національним агентством з питань державної служби за сприяння та підтримки Програми Ради Європи "Децентралізація реформи місцевого самоврядування в Україні" проводить комітетський круглий стіл на тему: "Нормативно-правове регулювання інституту посадової особи місцевого самоврядування в умовах реформи децентралізації влади".

16-го... у нас, так.

16 травня на засіданні комітету о 15:00 буде заслухано звіт Національного агентства з питань державної служби з нагоди 100-річчя державної служби та 2 років з дня набрання чинності новим Законом "Про державну службу". Це буде, скоріш за все, таке трошки більш урочисте засідання. Можливо, ми винесемо лише це питання по Корсунь-Шевченківському як таке робоче.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як завжди.

І 23 травня... А ви далі визначаєтесь, що таке "як завжди".

29 травня – це у нас тиждень роботи в округах – у місті Полтава відбудеться другий Полтавський регіональний форум міжмуніципального співробітництва. Захід проводиться Полтавською обласною державною адміністрацією, проектом GIZ "Реформування управління на сході України" та Центром сприяння розвитку і співробітництва територіальних громад і,

звичайно ж, нашим комітетом. Це у нас майже традиційний наш захід, який ми щорічно проводимо.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну звичайно, ви ж розумієте, хоча ми себе ввічливо ставимо останніми. Тому прошу звернути на це увагу і прийняти участь в цих заходах, про які я наголосив.

Ще раз зазначу, наступне засідання комітету 16 травня.

Колеги, у кого є якісь заяви, звернення у розділі "Різне".

РЕКА А.О. У мене запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка, Андрій Олександрович.

РЕКА А.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. В Черкасах...

_____. В Каневі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В Каневі, так, так.

РЕКА А.О. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає більше запитань, заяв, то я всім дякую тоді. Ми вичерпали порядок денний.

Я оголошую засідання комітету закритим.